

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2020-34-03

09.04.2021.

Satversmei neatbilst valsts nodevas regulējums, kas piemērojams mantojuma atstājēja tā paša dzimuma partnerim, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene

---

Satversmes tiesa 2021. gada 8. aprīlī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2020-34-03 "Par Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumu Nr. 1250 "Noteikumi par valsts nodevu par īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā" 13. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91., 105. un 110. pantam".

APSTRĪDĒTĀ NORMA

- Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumu Nr. 1250 13. punkts:

"13. Valsts nodevu par nekustamā īpašuma tiesību nostiprināšanu mantiniekiem uz notāra izsniegtas mantojuma apliecības pamata nosaka šādā apmērā, ja mantotā nekustamā īpašuma vērtība pārsniedz 10 minimālās mēnešalgas:

13.1. lietās par apstiprināšanu mantojuma tiesībās:

13.1.1. laulātajam un kopā ar mantojuma atstājēju dzīvojušajiem pirmās, otrās un trešās šķiras mantiniekiem – 0,25 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.1.2. pārējiem pirmās un otrās šķiras mantiniekiem – 0,5 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.1.3. pārējiem trešās šķiras mantiniekiem – 1,5 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.1.4. ceturtās šķiras mantiniekiem – 5 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.2. lietās par pēdējās gribas rīkojuma akta vai mantojuma līguma stāšanos likumīgā spēkā:

13.2.1. laulātajam un pirmās, otrās un trešās šķiras mantiniekiem – 0,125 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.2.2. ceturtās šķiras mantiniekiem – 4 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.2.3. pārējiem testamentārajiem vai līgumiskajiem mantiniekiem – 7,5 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības;

13.2.4. testamentārajiem vai līgumiskajiem mantiniekiem, ja tie ir sabiedriskā labuma organizācijas, – 1,5 % no mantotā nekustamā īpašuma vērtības."

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pants:
“Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.”
- Satversmes 105. pants:
“Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”
- Satversmes 110. pants:
“Valsts aizsargā un atbalsta laulību — savienību starp vīrieti un sievieti, ģimeni, vecāku un bērna tiesības. Valsts īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc tiesībsarga pieteikuma. Tiesībsargs uzskata apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 91., 105. un 110. pantam tādēļ, ka tā nenodrošina aizsardzību un atbalstu viendzimuma partneru izveidotām ģimenēm, tas ir, paredz mantojuma atstājēja pārdzīvojušajam tā paša dzimuma partnerim, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene, tādu pašu valsts nodevas apmēru kā cilvēkam, kuru ar mantojuma atstājēju nav saistījušas ģimenes attiecības.

Tiesībsargs pēc būtības uzskata apstrīdēto normu par neatbilstošu tieši Satversmes 110. panta pirmajam teikumam, kas citstarp nosaka valsts pienākumu aizsargāt un atbalstīt ģimeni. Tiesībsargs norāda, ka šobrīd valsts nav izpildījusi tai no Satversmes 110. panta pirmā teikuma izrietošo pienākumu aizsargāt un atbalstīt ikvienu ģimeni, jo atšķirībā no dažādu dzimumu partneru ģimenēm viendzimuma partneru ģimenēm nav nodrošināta iespēja juridiski nostiprināt savas ģimenes attiecības. Tādējādi viendzimuma partneru ģimenes netiekot juridiski aizsargātas un tām netiekot nodrošināts citstarp arī apstrīdētajā normā paredzētais atbalsts, proti, samazināts valsts nodevas apmērs.

Tiesībsargs lūdz atzīt apstrīdēto normu par neatbilstošu arī Satversmes 91. panta otrajam teikumam, kurā ietverts diskriminācijas aizlieguma princips, un 105. panta pirmajiem trim teikumiem, kas aptver personas tiesības uz īpašumu. Tiesībsargs norāda, ka saskaņā ar apstrīdēto normu testamentārās vai līgumiskās mantošanas gadījumā mantojuma atstājēja pārdzīvojušajam tā paša dzimuma partnerim jāmaksā valsts nodeva, kas ir 60 reižu lielāka par to, kas paredzēta mantojuma atstājēja pārdzīvojušajam laulātajam. Tādējādi apstrīdētās normas dēļ viendzimuma partneru ģimene esot nostādīta nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar dažādu dzimumu partneru ģimeni, pamatojoties uz nepieļaujamu kritēriju – personas seksuālo orientāciju. Savukārt kā šīs diskriminācijas cēloni tiesībsargs norāda

viendzimuma partneru ģimenes nespēju juridiski nostiprināt savas ģimenes attiecības atbilstoša tiesiskā regulējuma neesības dēļ.

TIESAS SECINĀJUMI

Par lietas izskatīšanas robežām

Satversmes tiesa konstatēja, ka apstrīdētā norma nosaka par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā maksājamās valsts nodevas apmēru mantiniekiem, ja mantotā nekustamā īpašuma vērtība pārsniedz 10 minimālās mēnešalgas. Saskaņā ar apstrīdēto normu valsts nodevas apmērs ir atšķirīgs atkarībā no mantošanas tiesiskā pamata un tā, vai mantinieks ir mantojuma atstājēja pārdzīvojušais laulātais, noteiktā mantinieku šķirā ietilpstošs mantinieks, sabiedriskā labuma organizācija vai persona, kas neietilpst nevienā no minētajām personu grupām. [8.]

Nemot vērā tiesībsarga pieteikumā sniegtos argumentus, Satversmes tiesa secināja: tiesībsargs neiebilst pret to, ka apstrīdētajā normā valsts nodevas apmēri noteikti atkarībā no mantošanas tiesiskā pamata, nedz arī pret pašiem valsts nodevas apmēriem, bet uzskata apstrīdēto normu par neatbilstošu pieteikumā norādītajām Satversmes normām tādēļ, ka tā nenodrošina aizsardzību un atbalstu viendzimuma partneru izveidotām ģimenēm. [8.]

Satversmes tiesa izvērtēja apstrīdētās normas atbilstību Satversmei tiktāl, ciktāl tā attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo tā paša dzimuma partneri, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene. [8.]

Par secību, kādā tika izvērtēta apstrīdētās normas atbilstība Satversmei

Satversmes tiesa noskaidroja apstrīdētās normas saturu, ņemot vērā Civillikuma tiesisko regulējumu. Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētajā normā ir paredzēts ekonomisks atbalsts mantojuma atstājēja pārdzīvojušajam laulātajam, radniekiem un adoptētajiem, un tas izpaužas kā samazināts valsts nodevas apmērs salīdzinājumā ar valsts nodevas apmēru, kas jāmaksā citām personām, kuras ar mantojuma atstājēju nesaistīja ģimenes vai radniecības attiecības. Līdz ar to apstrīdētajā normā ietvertais tiesiskais regulējums, kas attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo laulāto, radniekiem un adoptētajiem, ir atzīstams par ģimenes ekonomiskā atbalsta pasākumu. Saskaņā ar apstrīdēto normu šis ekonomiskā atbalsta pasākums nav attiecināts uz viendzimuma partneru ģimenēm. [9.]

Satversmes tiesa secināja, ka izskatāmās lietas pamatā ir jautājums par Satversmes 110. panta pirmajā teikumā ietverto valsts pienākumu aizsargāt un atbalstīt ģimeni un šā pienākuma izpildi attiecībā uz viendzimuma partneru ģimeni. Tādēļ Satversmes tiesa nolēma visupirms pārbaudīt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 110. panta pirmajam teikumam. [9.]

Par Satversmes 110. panta pirmā teikuma saturu

Atsaucoties uz secinājumiem Satversmes tiesas 2020. gada 12. novembra spriedumā lietā Nr. 2019-33-01 "Par Darba likuma 155. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 110. panta pirmajam teikumam" (turpmāk – lieta Nr. 2019-33-01), Satversmes tiesa norādīja, ka Satversmes 110. panta pirmais teikums ietver valsts pienākumu aizsargāt un atbalstīt ikvienu ģimeni, tostarp arī viendzimuma partneru ģimeni. [10.1.]

No Satversmes 110. panta pirmā teikuma izriet divi likumdevēja pienākumi: 1) nodrošināt ģimenes juridisko aizsardzību; 2) nodrošināt ģimenes sociālo un ekonomisko aizsardzību un atbalstu. Likumdevējam nav rīcības brīvības izvēlēties, vai viendzimuma partneru ģimenēm vispār ir jānodrošina juridiskā aizsardzība, kā arī ekonomiskā un sociālā aizsardzība un atbalsts. Tomēr Satversmes tiesa ir atzinusi, ka likumdevējam piemīt zināma rīcības brīvība, nosakot ģimenes attiecību tiesiskā regulējuma formu un saturu un izvēloties metodes, mehānismus un pasākumus, ar kuru palīdzību tiks nodrošināta ģimenes sociālā un ekonomiskā aizsardzība un atbalsts. [10.1.]

Satversmes tiesa norādīja, ka Satversmes 110. panta pirmais teikums ir cieši saistīts ar cilvēka cieņas principu. Cilvēka cieņa ir jāievēro nevis vienīgi formāli, bet pēc būtības, tādēļ atbilstoši cilvēka cieņas principam ikvienas ģimenes aizsardzības un atbalsta tiesiskajam regulējumam ir jābūt jāpilnam. Tiesiskais regulējums, kas paredzētu viendzimuma partneru ģimenei vien formālu atzīšanu, bet nenodrošinātu aizsardzību un atbalstu, pēc būtības nozīmētu viendzimuma partneru ģimenes atzīšanu par nesvarīgu ģimenes formu un tādējādi būtu cilvēka cieņu aizskarošs. Tādēļ likumdevējam jā rūpējas, lai tiesiskais regulējums nodrošina viendzimuma partneru ģimenēm ne vien formālu juridisku atzīšanu, bet arī juridisko aizsardzību un sociālo un ekonomisko aizsardzību un atbalstu. [10.2.]

Satversmes tiesa uzsvēra, ka viena cilvēka cieņas ievērošana un pamattiesību nodrošināšana neatņem un nemazina cita cilvēka cieņu. Tādēļ Satversmes 110. panta pirmajam teikumam atbilstošas aizsardzības un atbalsta nodrošināšana viendzimuma partneru ģimenei netraucē citu ģimenes formu pastāvēšanai un nemazina tām paredzēto aizsardzību un atbalstu. Turklāt likumdevēja rīcības brīvību Satversmes 110. panta pirmajā teikumā ietverto pienākumu izpildē ierobežo ne vien cilvēka cieņas princips, bet citstarp arī tiesiskās vienlīdzības princips un diskriminācijas aizlieguma princips. Atbilstoši šiem vispārējiem tiesību principiem likumdevēja pieņemtais viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesiskais regulējums un sociālās un ekonomiskās aizsardzības un atbalsta tiesiskais regulējums nedrīkst bez racionāla pamata nostādīt šīs ģimenes nelabvēlīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar dažādu dzimumu partneru ģimenēm. [10.2.]

Satversmes tiesa paskaidroja, ka Satversmes 110. panta pirmajā teikumā visupirms ir ietverts likumdevēja pienākums nodrošināt ģimenes juridisko aizsardzību jeb noteikt ģimenes attiecību tiesisko regulējumu. Savukārt šim pienākumam pakārtots ir otrs šajā Satversmes normā ietvertais likumdevēja pienākums – nodrošināt ģimenes ekonomisko un sociālo aizsardzību un atbalstu, izvēloties un nosakot atbilstošus aizsardzības un atbalsta pasākumus. [10.3.]

Ar ģimenes attiecību tiesisko regulējumu ir saprotams ģimenes locekļu savstarpējo personisko un mantisko attiecību regulējums, kas nodrošina ģimenes aizsardzības pamatu, tostarp tiesības juridiski nostiprināt ģimenes attiecības. Ja personām, starp kurām izveidojušās ģimenes attiecības, nav paredzētas tiesības šīs savas ģimenes attiecības juridiski nostiprināt, tad valsts šādu ģimeni "nevar ieraudzīt". Tādēļ nemaz nav iespējams šādām ģimenēm nodrošināt nedz pilnvērtīgu juridisko aizsardzību, nedz arī sociālo un ekonomisko aizsardzību un atbalstu. [10.3.]

Nosakot ģimenes attiecību tiesisko regulējumu, likumdevējs ir tiesīgs izvēlēties dažādus risinājumus, ja vien attiecīgais tiesiskais regulējums, pirmkārt, nodrošina personām iespēju juridiski nostiprināt savas ģimenes attiecības un tikt valsts atzītām par ģimeni. Otrkārt, ģimenes attiecību tiesiskajam regulējumam jānodrošina ģimenes un tās locekļu aizsardzība viņu personiskajās un mantiskajās attiecībās. Tas nozīmē, ka ģimenes attiecību tiesiskajam regulējumam jānosaka ģimenes locekļu savstarpējās tiesības un pienākumi personiskajās un mantiskajās attiecībās, kas izriet no viņu ģimenes dzīves. Savukārt, nosakot ģimenes ekonomiskās un sociālās aizsardzības un atbalsta tiesisko regulējumu, likumdevēja rīcības brīvība ir plašāka. Likumdevējs var brīvi izvēlēties, kāda rakstura pasākumus paredzēt ģimenei noteiktās situācijās, taču attiecīgajam regulējumam jābūt balstītam uz objektīviem un pamatotiem kritērijiem, ņemot vērā ģimenes attiecību specifiku, tai skaitā arī šo attiecību dalībnieku un situāciju atšķirības [10.3.]

Satversmes tiesa secināja, ka Satversmes 110. panta pirmā teikuma izpratnē no ģimenes dzīves izrietoši un tādēļ ar to nesaraujami saistīti ir personiski un mantiski jautājumi, kas rodas līdz ar ģimenes dzīves izbeigšanos, ko citstarp var izraisīt ģimenes locekļa nāve. Tādējādi Satversmes 110. panta pirmajā teikumā ietvertais likumdevēja pienākums aizsargāt un atbalstīt ģimeni aptver ģimenes aizsardzību un atbalstu arī ģimenes locekļa nāves gadījumā. [10.3.]

Par Ministru kabineta kompetenci izdot ārējus normatīvos aktus, kas regulē ģimenes aizsardzību un atbalstu

Ņemot vērā to, ka lietā ir apstrīdēta Ministru kabineta pieņemtas tiesību normas satversmība, Satversmes tiesa noskaidroja arī Ministru kabineta kompetenci izdot ārējus normatīvos aktus, lai nodrošinātu Satversmes 110. panta pirmajā teikumā ietvertā valsts pienākuma izpildi. [11.]

Satversmes tiesa norādīja, ka atbilstoši Satversmes 64. pantam Ministru kabineta tiesības izdot ārējos normatīvos aktus sniedzas vien tiktāl, ciktāl tam šīs tiesības ir nodotas ar likumu. Ministru kabineta rīcības brīvības robežas, īstenojot tam likumā paredzētās tiesības izdot ārējos normatīvos aktus, nosaka ne tikai konkrētā likuma normā paredzēts pilnvarojums regulēt atsevišķu jautājumu, bet arī citi likumi un tiesību sistēma kopumā. Gadījumā, ja likumdevējs nav likumā noregulējis tādu jautājumu, kura noregulēšanai nepieciešama politiska izšķiršanās un kurš atbilstoši Satversmes 64. pantam ietilpst likumdevēja

kompetencē, Ministru kabinets nav tiesīgs pēc savas iniciatīvas un ieskata to noregulēt likumdevēja vietā. [11.]

Satversmes tiesa secināja: tas, kādā veidā likumdevējs savas rīcības brīvības ietvaros noregulē ģimenes locekļu savstarpējās personiskās un mantiskās attiecības, lai izpildītu savu pienākumu nodrošināt ģimenes juridisko aizsardzību, jeb, citiem vārdiem, ģimenes attiecību tiesiskā regulējuma forma un saturs ir visai sabiedrībai būtisks jautājums, kura izlemšanai nepieciešama likumdevēja izšķiršanās, un tādējādi šis jautājums ietilpst likumdevēja ekskluzīvajā kompetencē. Tādēļ no Satversmes 64. panta un 110. panta pirmā teikuma izriet tieši likumdevēja pienākums ar likumu noteikt viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesisko regulējumu. [11.]

Satversmes tiesa norādīja, ka likumdevējs ir tiesīgs likumā paredzēt Ministru kabinetam tādu pilnvarojumu, kura ietvaros Ministru kabinets var būt tiesīgs citstarp noteikt ģimenes ekonomiskās vai sociālās aizsardzības vai atbalsta pasākumus. Lai būtu iespējams nodrošināt ģimenes ekonomisko un sociālo aizsardzību un atbalstu tādām ģimenēm, kurām likumā nav paredzēts ģimenes attiecību tiesiskais regulējums, pašam Ministru kabinetam vajadzētu paredzēt šo ģimenes attiecību juridiskas nostiprināšanas nosacījumus un kritērijus. Taču tad Ministru kabinets ietiektos likumdevēja kompetencē esošajā jautājumā par ģimenes attiecību tiesiskā regulējuma formu un saturu un pārkāptu Satversmes 64. pantu. Tādēļ atbilstoši Satversmes 64. pantam Ministru kabinets, izdodot ārējos normatīvos aktus, ir tiesīgs noteikt ekonomiskās un sociālās aizsardzības un atbalsta pasākumus tikai tādām ģimenēm, kurām likumdevējs ir paredzējis ģimenes attiecību tiesisko regulējumu. [11.]

Par apstrīdētās normas satversmības izvērtējuma metodoloģiju

Satversmes tiesa norādīja: ciešā sasaiste starp Satversmes 110. panta pirmajā teikumā ietvertajiem likumdevēja pienākumiem noteikt ģimenes attiecību tiesisko regulējumu un nodrošināt ģimenes ekonomisko un sociālo aizsardzību un atbalstu nozīmē to, ka jebkurš ģimenes sociālās un ekonomiskās aizsardzības un atbalsta tiesiskais regulējums veido vienotu sistēmu ar ģimenes attiecību tiesisko regulējumu. Tādēļ arī Ministru kabineta pieņemts ģimenes sociālās vai ekonomiskās aizsardzības vai atbalsta tiesiskais regulējums, tai skaitā apstrīdētajā normā ietvertais regulējums, ir vērtējams kā daļa no vienotas tiesiskā regulējuma sistēmas. [12.]

Līdz ar to, lai pārbaudītu, vai apstrīdētā norma, ciktāl tā attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo tā paša dzimuma partneri, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene, atbilst Satversmes 110. panta pirmajam teikumam, izskatāmajā lietā Satversmes tiesa visupirms noskaidroja, vai likumdevējs ir noteicis viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesisko regulējumu un normatīvajos aktos ir paredzēts viendzimuma partneru ģimenes aizsardzības un atbalsta tiesiskais regulējums. [12.]

Par spēkā esošo ģimenes attiecību tiesisko regulējumu

Satversmes tiesa atgādināja, ka lietā Nr. 2019-33-01 tā jau secināja, ka likumdevējs nav noteicis viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesisko regulējumu. Atzīstot lietā Nr. 2019-33-01 apstrīdēto likuma normu, ciktāl tā neparedzēja viendzimuma partneru ģimenes aizsardzību un atbalstu, par neatbilstošu Satversmes 110. panta pirmajam teikumam, Satversmes tiesa noteica likumdevējam saprātīgu laiku, lai tas varētu savas rīcības brīvības ietvaros pieņemt atbilstošāko viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesisko regulējumu un paredzēt viendzimuma partneru ģimenei atbilstošus sociālās un ekonomiskās aizsardzības un atbalsta pasākumus. [13.]

Satversmes tiesa konstatēja, ka līdz izskatāmās lietas izspriešanai likumdevējs vēl nav pieņēmis viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesisko regulējumu, proti, nav izšķīries par viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesiskā regulējuma formu un saturu, tai skaitā par konkrētiem viendzimuma partneru ģimenes attiecību juridiskas nostiprināšanas nosacījumiem un kārtību. [13.]

Satversmes tiesa norādīja, ka saskaņā ar šobrīd spēkā esošo tiesisko regulējumu valsts "juridiski neredz" faktiski pastāvošās viendzimuma partneru ģimenes, jo tām nav nodrošināta iespēja juridiski nostiprināt savas ģimenes attiecības. Tātad viendzimuma partneri juridiski netiek uzskatīti par ģimeni un savstarpējās tiesiskās attiecības var regulēt tikai kā tādas personas, starp kurām nav ģimenes saišu. Tā kā pagaidām nav tāda viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesiskā regulējuma, kas ļautu juridiski nostiprināt viendzimuma partneru ģimenes attiecības, šobrīd nav iespējams arī identificēt šādu ģimeni, lai nodrošinātu tās sociālo un ekonomisko aizsardzību un atbalstu. Tātad valstī pastāvošā ģimenes aizsardzības un atbalsta sistēma, kas citstarp ietver arī apstrīdēto normu, neaizsargā viendzimuma partneru ģimenes nedz juridiski, nedz ekonomiski un sociāli. [13.]

Līdz ar to Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētā norma, ciktāl tā attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo tā paša dzimuma partneri, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene, neatbilst Satversmes 110. panta pirmajam teikumam. [13.]

Nemot vērā minēto, Satversmes tiesa atzina, ka nav nepieciešams papildus vērtēt apstrīdētās normas atbilstību pārējām tiesībsarga pieteikumā norādītajām Satversmes normām. [14.]

Par brīdi, no kura apstrīdētā norma, ciktāl tā attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo tā paša dzimuma partneri, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene, atzīstama par spēkā neesošu

Satversmes tiesa norādīja, ka ģimenes attiecību tiesiskajam regulējumam un ģimenes ekonomiskās un sociālās aizsardzības un atbalsta pasākumu tiesiskajam regulējumam jāveido vienota un saskanīga tiesiskā regulējuma sistēma. Tādēļ Ministru kabinetam ir jāgādā, lai pēc viendzimuma partneru ģimenes attiecību tiesiskā regulējuma stāšanās spēkā Ministru kabineta noteikumos ietvertais ģimenes ekonomiskās un sociālās aizsardzības un atbalsta tiesiskais regulējums būtu saskanīgs ar jauno ģimenes attiecību tiesisko regulējumu, kā arī

atbilstošs vispārējiem tiesību principiem un citām Satversmes normām, starptautiskajām un Eiropas Savienības tiesībām.[15.]

Ņemot vērā minēto, Satversmes tiesa atzina, ka apstrīdētā norma, ciktāl tā attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo tā paša dzimuma partneri, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene, ir atzīstama par spēkā neesošu no tā paša brīža, no kura par spēkā neesošu atzīta lietā Nr. 2019-33-01 apstrīdētā likuma norma. [15.]

Satversmes tiesa nosprieda:

atzīt Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumu Nr. 1250 "Noteikumi par valsts nodevu par īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā" 13. punktu, ciktāl tas attiecas uz mantojuma atstājēja pārdzīvojušo tā paša dzimuma partneri, kuram ar mantojuma atstājēju bija izveidota ģimene, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 110. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no 2022. gada 1. jūnija.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams, tas stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Sprieduma teksts ir pieejams Satversmes tiesas mājaslapā: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2020/07/2020-34-03_spriedums.pdf

---

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas [mājaslapā](#). Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](#) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

